

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritipne pet-ovrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Shod kranjskih klerikalcev in štajerski Slovenci.

S Štajerskega, 16. septembra.

Mesece in mesece so se pripravljali kranjski klerikalci na shod, kateremu so per nefas nadeli ime — slovenski katoliški shod. Dan na dan je pel boben ter vabil na shod somišljenike klerikalne stvari na Kranjskem. Samo ob sebi je umevno, da ta notranje-politično izključno kranjska zadeva izvenkranjskih Slovencev čisto nič ne briga in jih tudi ne sme brigati, ako nočejo postati odkriti privrženci, oziroma nasprotniki kranjskih klerikalcev, in ako nočejo kranjskega domačega boja zanesti na izvenkranjska tla.

Nam Štajercem, izvzemši mariborsko klico, katere glasovi pa ne najdejo odmeva v ljudstvu, se mora priznati, da smo se doslej verno držali načela nepristranosti. To spridevalo se mora dati tako posvetnjakom kakor tudi štajerskim duhovnikom, dasi se je ravno od slednje strani sem ter tja že skušalo rušiti imenovano načelo. No, izizvanjem je z ozirom na žalostne narodnostne razmere na Spodnjem Štajerskem pa tudi samo zaradi tega odgovarjal — molk, in tako je vtihnilo tudi hripavo lisjakovo lajanje.

Na shodu kranjskih klerikalcev pa je nastal piš — saj je govoril dr. Šusteršič, vulgo „fremdes Gebiet“ — in ta burja nam je nekoliko odgrnila plašč, pod katerega zavetjem igrajo — štajerski klerikalci. Spomladi, ko skopni sneg, vidimo šele velikanske krtine, s katerimi je mračni krt prepregel vrtno grede. Hvaležni smo intendanci klerikalnega shoda na Kranjskem, da nam je poslala burjo, da je po zeleni Štajerski skopnel debeli sneg kar na mah.

Romali so v Ljubljano lavantinski — še ne vzoriti — vladika, katerega moramo odslej smatrati odkritim vodjo klerikalne struje na Štajerskem. Romalo je tudi mnogo — ne rečemo vsi pa tudi ne večina — duhovnikov na zbor kranjskih mračnjakov. Mnogo teh duhovnikov je šlo iz čistega klerikalnega prepričanja, vodili so s seboj svoje mežnarje in ključarje, seve na državne stroške. Mnogo teh duhovnikov je šlo, ker so morali iti par ordre du mufti, in na shodu s primernimi govori nekako oficialno zastopati lavantinsko vladikovino.

Zastopano je bilo na shodu tudi posvetnjaštvo štajersko. Kakor rečeno je bilo na shodu nekaj mežnarjev in cerkvenih ključarjev, in na čelu jim je stal štajerski državni poslanec — nemški vitez Berks.

Najmerodajnejši politični krogi na Štajerskem so se zavzeti spogledovali, ko so v „Slovencu“ čitali skoro neverjetno vest: Berks je voljen podpredsednikom klerikalnemu shodu. Mož, ki sicer pride za vsako vejico v svojih državnozbornih interpelacijah prašat v Celje, je kar nekako tiho-tapski izvršil svoj čin. Ni vprašal niti merodajnih činiteljev v Celju, niti ni vprašal — kar bi bil moral v prvi vrsti storiti — svojih volilcev, mu li tudi v zasledovanju klerikalne politike podelijo „mandat“. Storil ni ne ono ni drugo, saj je vedel kak odgovor bi bil dobil, pač pa je šel kar proprio motu, klerikalnemu maliku na Kranjskem napravil poklon, se predstavil kot državni poslanec ter bil kot tak izvoljen podpredsednikom. Ta korak nemškega viteza in po milosti slovenski našega državnega poslanca, je v tukajšnjih krogih vzbudil splošno začudenje, da ne rečem ogorčenje. Mož, ki

sicer nobenega koraka ne stori brez največje previdnosti, je nakrat začutil v sebi orjaško smelost, rušil načelo nepristranosti v štajerskih Slovenceh glede kranjskega domačega razpora ter šel v Ljubljano poljubavat roke cerkvenim knezom. Najmilejši izraz za to njegovo postopanje je: s k r a j n a brez taktičnosti. Nihče bi mu ne bil zamermil, ko bi bil šel na klerikalni shod kot zasebnik, da s tem duška daje svojemu klerikalnemu prepričanju; toda da hodi na tak shod kot državni poslanec, ne da bi ga bili v to pooblastili njegovi volilci, to je vse obsodbe vredno. Pa saj vemo, nagib mu je bil: razpust državnega zbora in razpis novih volitev. Vsaj od jedne — klerikalne — strani si je hotel zagotoviti mandat. Vederemo, kolika politika tiči v gospodu vitezu!

Intendanti klerikalnemu zborovanju sedaj lahko kričijo: Slovenski Štajer je bil oficialno zastopan na našem shodu. Lepe bi bile nade, ki jih goje od tako imenitnega zastopstva, da le niso — prazne.

Saj je tudi dr. Serbec od jako merodajne strani dobil miglje, da naj se gotovo vdeleži katoliškega shoda; a dr. Serbec je takoj čisto odkrito povedal, da se izvenkranjski Slovenci ne smemo in ne moremo vdeležiti strankarskega zborovanja na Kranjskem. Res, da je bil dr. Serbec na I. katoliškem shodu, toda od tedaj in ravno vsled I. katoliškega shoda so se razmere na Kranjskem korenito spremenile. Drugi katoliški shod ni več slovenski katoliški shod, temveč je le shod — klerikalne stranke na Kranjskem. Takega shoda se dr. Serbec kakor vodja južnoštajerskih Slovencev ni mogel vdeležiti, ako ni hotel s tem svojim korakom naravnost izzvati jednakega boja na Štajerskem.

No, do tega boja ni daleč. Enakih izzivanj, kakor smo jih dobili s strani štajerskega duhovstva z njegovo udeležbo na klerikalnem shodu, ne moremo dalje mirno gledati in prenašati. Na nečuten način so se rušila načela v naši narodni politiki, in zrušila se je vsa disciplina. Boj nam je vsiljen, naj ga imajo. Kdor seje veter, zanje — vihar!

Očividno je, da misli kranjsko klerikalstvo, da ima Sp. Štajersko že v svoji bisagi in brezdomno je računalo na ogromno udeležbo s štajerske strani. Agitacija je bila velikanska, a uspehi so z ostali. Berks, mežnarji in nekaj duhovnov — to je bilo tisto zastopstvo slovenskega naroda na Štajerskem, ki šteje do 400.000 duš. Klaverno, ali kakor pravi Sv. Duh, ki govori iz dr. Šusteršiča: „jämmerlich“!

Pa klerikalci si znajo pomagati, izbirčni v sredstvih niso. V „Slovencu“ je bilo čitati pet brzojavk iz — Celja, mej temi ena od „hranilnice in posojilnice“ in druga od — (čujte!) celjskih akademikov. No, upamo, da bodo slednji že sami znali varovati svojo čast ter na tako falzifikacijo dali primeren odgovor. Početje tistega človeka, kateri je pod svojo brzojavko podpisal celjske akademike, pa moramo imenovati naravnost nesramno. Imenujte nam le enega akademika celjskega, ki bi hotel podpisati pozdrav klerikalnemu shodu v Ljubljani! Seve, kaj družega je, če se je kak studiosus theologiae pustil avanzirati v — akademika. Nič manj prebrisana ni prva brzojavka imenom hranilnice in posojilnice. Vsakdo, ki prebere dotično brzojavko, mora misliti, da sta brzojavila odlična naša zavoda celjska posojilnica in južnoštajerska hranilnica. Nekateri rodoljubi iz Ljubljane, katerim so štajerske razmere celo prav

dobro znane, so brzojavno zahtevali pojasnila od imenovanih dveh zavodov. Stoprav dolgo premišljevanje in pa izraz „rekiški tabor“ sta nas napotila do rešitve, da je to brzkone posojilnica na Rečici. Rečica je malo znana, v Ljubljani celo nič. Brzojavki se je torej postavila na čelo doneča firma Celje. Ob enem pa se je s tem združil slabo prikriti namen, zlorabiti neomadeževano ime celjskih zavodov v — klerikalne namene. Vseh pet brzojavk oddanih v Celji se torej skrči na število 2, od katerih zopet samo ena prihaja od celjskih Slovencev, to se pravi od celjskega delavskega društva, čigar krščanski socijalizem pa se loči od kranjskega takozvanega krščanskega socijalizma kakor dan od — noči.

Mi pa pravimo kranjskim Slovencev: kranjski klerikalize . vidno propada, kajti stranka, poslužujoča se takih sredstev, stoji na lončenih nogah!

Volilni shod v Ribnici

dne 9. septembra 1900.

(Dalje.)

Do pravega razpora je prišlo letos mej nami pri posvetovanju o zakonu zaradi ustanovitve okrajnih gospodarskih zadrug indeželnega kulturnega sveta. Načrt je sestavljen po Šusteršičevem receptu, ter smo se mu odločno uprli vedoč, da se hoče z njim pokopati prezasluzna naša kmetijska družba. Vam, častiti volilci, mora biti vendar znano, koliko je storila kmetijska družba za povzdigo kmetijstva, posebno živinoreje in sadjarstva. Do lanskega leta ni nihče sanjal o tem, da je baje tudi ta družba, katero je poleg kmetovalcev podpiralo tudi mnogo drugih domoljubov, proti kmetu, dokler ni tega narekal dr. Šusteršič. Napadi na družbo, pri kateri so dosedaj vse stranke složno delovale, ne izvirajo iz gospodarskih, ampak iz zgolj političnih motivov. Vsak pravi domoljub mora obžalovati, da se je tudi v to za kmeta tako koristno družbo zanesla politika. (Pritrjevanje.)

Narodna stranka se je pri mnogih prilikah potezala za narodno ravnopravnost ter stavila v to svrhu razne interpelacije, samostalne predloge in resolucije. Opozarjam na razna narodna društva, katera podpiramo, posebno: družbo svet. Cirila in Metoda, »Glasbeno Matico«, »Dramatično društvo«, dijaško podporno društvo »Radogoj« itd. Kdo se je največ potezal za slovenske srednje šole, za realni zakon in za slovensko vseučilišče? S poslednjim vprašanjem se je največ bavil narodni poslanec dr. Majaron. Mnogo narodni stranki pripadajočih mož, v prvi vrsti v Ljubljani, mora plačevati obžuten narodni davek. Kdo plačuje in nabira največ za družbo sv. Cirila in Metoda? Mar ne slovenska inteligenca in narodne dame? (Z močnim glasom:) Katoliški možje! Ubijte še to družbo! (Burno pritrjevanje in ploskanje.)

Letos smo na predlog poslanca Hribarja in po naročilu poslanca dr. Tavčarja sklenili resolucijo, s katero se ces. vlada pozivlje, da pri letošnjem običnem popisovanju mesto do sedaj običajnega štetja ljudi po občevalnem jeziku, uveljavi štetje po narodnosti.

Gospoda moja! Preden končam, moram odgovoriti na vprašanje, katero zadeva mojo osebo, to je na vprašanje: Kaj si pa ti storil? Na to vprašanje ne odgovarjam rad in sicer ne zaradi tega, ker bi ne vedel kaj povedati, ampak ker je sploh neprijetno govoriti o sebi. V svojem programu, ki sem ga pred volitvijo meseca oktobra razposlal volilem, sem obljubil, da se bodem, kakor do tedaj tudi v prihodnje pečal v prvi vrsti z gospodarskimi vprašanji in vsaj v tem oziru skušal kaj doseči za svoje volilce. Tega programa sem se tudi držal. Ker čas ne pripušča, da bi na drobno govoril o posameznih zadevah splošnega in lokalnega pomena, pri katerih sem sodeloval, jih moram le kratko navesti.

Govornik navaja potem razne cestne zadeve, posebno preložitve cest, čez Lužarje in Sodražica-Hrib. Poslednja cesta je bila res mnogo dražja, kakor se je mislilo iz početka, a bila je potrebna in breme za to cesto se da nekoliko olajšati s tem, da se uvrsti cesta od Čabra do Sodražice mej deželne ceste. Umestna bi bila tudi poštna zveza iz Travnika v Sodražico. Do razpora med posameznim občiniami je prišlo prvokrat pri vprašanju radi železniških postaj na dolenski železnici. Zahtevale so se postaje v Velikih Laščah, Retji, Ortneku, Žlebiču Ribnici, Otavicaht itd. Naravno je, da tolikim željam in zahtevam ni bilo mogoče ustreči. Pri dotičnih razpravah so bile vasi Hrovača, Goriča vas in Nemška vas na strani Ribnice in tudi glede Žlebiča bi se dalo doseči sporazumljenje.

Napravil se je vodovod v Ribnici z državno in deželno podporo. Načrti za vodovode vsem Sušje, Vinice, Slatnik, Zapotok in Lipovšica, potem Jurjevica in Breže so gotovi ter je v to svrhu v letošnjem deželnem proračunu že postavljena svota 5000 K. Deželni zbor je zagotovil podpore 30% vseh stroškov.

Za osuševanje ribniških in kočevskih kotlin, posebno pri Žlebiču, Ribnici, Goriči vasi, Dolenji vasi in Rakitnici, se je že nekaj storilo in dela se še nadaljujejo. Kanal pri Žlebiču prav dobro vpliva. Tudi za Loški Potok, Struge in Dobrepolje so se večkrat urgirala potrebna osuševalna dela. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 18. septembra.

Volilno gibanje.

Nemci, Poljaki in Čehi se že pridno pripravljajo za volitve. Ponokod so se že določili kandidati, med katerimi je več novih imen. Nemški liberalci pledirajo za slogo in za varovanje takozvane „Gemeinbürgschaft“, boječ se bojev, v katerih bi njihovi kandidatje podlegli. Toda vzlic temu je že danes gotovo, da bodo liberalci izgubili mnogo mandatov, katere dobé deloma nacionalci, deloma antisemitje, deloma socialni demokratje. Tudi nekaj čeških poslancev ne bo kandidovalo več. Češki radikali so se združili za volitve s češko-narodnim delavstvom. Dr. Engel svarí v svojem glasilu, da bi se volili poslanci temeljem objavljenega programa z natančno določeno taktiko. Ta naj se prepušča poslancem samim. „Hlas Naroda“ pa svarí pred obstrukcijo, češ, ta bi bila smrt parlamenta. Na grobu parlamenta pa bi vzrasel nemško-birokratski absolutizem z nemškim generalom na čelu, čegar zastava bo nosila geslo: Nemški državni jezik.

Kitajska kriza.

Rusi so začeli umikati svoje čete iz Pekina. Petero polkov je že odšlo, med temi je troje odmarširalo v Mandžurijo, od koder so prišle slabe vesti. V Pekinu je ostalo 8000 Rusov. Japonska ima v Pekinu 22.000 mož; okoli 15.000 jih umakne. Angleški carinski nadzornik Hart je opozoril generale, da naj bodo pripravljeni na nove napade Kitajcev. Tekom novembra se je nadejati novih nemirov, kajti Kitajci se zbirajo in pripravljajo na nov odpor. V zadnjem času se je primerilo zopet nekaj bitk. Celo v bližini Pekina je zgrabilo 500 boksarjev 60 ameriških konjenikov. Boksarji so se razkropili ter so izgubili 25 mož. Tudi med Tungčom in Hsiang-Hohsienom so boksarji napadli ameriške in angleške čete ter bili tepeni. Zahodno Pekina so imeli Nemci prasko z boksarji ter izgubili 20 mož. Pri Matou, južnozahodno Tungšou je napadlo 2000 boksarjev kompanijo ameriških pešcev, katerim je pravočasno prišel na pomoč oddelek bengalskih konjenikov-suličarjev. Boksarji so bili razgnani in so izgubili baje 200 mož. Lihungčang še ni odšel v Pekin, in mirovna pogajanja še vedno niso v teku.

Vojna v Južni Afriki.

Ako bi bilo kaj verjeti najnovjšim poročilom, je konec vojne med Angleži in Buri v istini pred durmi. Različne brzojavke javljajo, da so Buri obupali nad svojo stvarjo, da odlagajo orožje, se vračajo v svoje porušene in opustošene farme, ali pa se izseljajo. Trdi se, da je beg Krügerjako slabo vplival na odpor Burov, ter da je večina boja sita. Kontrolirati, koliko je resnice na teh vesteh, seveda ni možno, toda prav naravno bi bilo, če bi se junaški branitelji svoje domovine čutili končno vendar le utrujene. Premoč angleške armade je velika, a še vedno dobajajo nove čete. Odločilno pa je morala vplivati Robertsova proglasitev vojnega stanja in anektacija obeh republik. Ako vedo Buri, da jih čaka v vsakem slučaju smrt in s tem poraz njih stvari, je umevno, da si hočejo rešiti vsaj svoje nago življenje. Krüger je v Laurenzo-Marquezu. Poročalo se je, da ga je na povelje angleškega konzula držal portugalski guverner kot ujetnika, a ta vest je menda zelo pretirana, kajti dovoljeno mu je, odpotovati v Evropo. Holandska vlada mu je ponudila svojo vojno ladijo, da se prepelje preko morja varno. Z bojišča pa je došla vest, da je Macdonald 13. t. m. med Winburgom in reko Vet zajel okoli 800 Burov s tremi topovi, jim vzel 33 voz, 260 volov, 65.000 patrov in drugih vojnih potrebščin. Če je ta vest resnična, ostane na bojišču pač le še par tisoč bojevnikov, katerih odpor je brezupen in brez pomena.

Dopisi.

Z Dolenjskega, 13. septembra. Cenjenim bralcem „Slovenskega Naroda“ bode gotovo še v spominu moj dopis z dne 30. januarja t. l., v katerem sem poročal o svojem potovanju po Dolenjskem ter o velikih kozolcih, ki jih žužemberški g. dekan po svoji fari preobrača. Dvorski naprednjaki so se mi zadnjič tako prikupili, da sem sklenil o prvi priliki jih zopet obiskati. In res se mi je pretečeni teden nudila prilika, da sem zamogel pohiteti v prijazni Dvor in se sniti s svojimi znanci. Prav trdo so me prijeli, zakaj da sem ves tedanj naš pogovor v javnost dal; ne iz slabega namena, ali da bi se koga vsled tega bali, ampak zato, ker kot dobrosrčni ljudje imajo usmiljenje s svojim nasprotnikom g. dekanom, in bali so se, da, ko škof to izve, bi utegnil morebiti na stara leta njemu nevarnemu konkurentu g. Mihi še službo odpovedati. Vprašal sem svoje znance, če je isti dopis morebiti provzročil kako dobro ali slabo posledico, odgovorili so mi: nič posebnega, samo kaplan g. Povše je prestavljen, baje zato, ker je rekel, da je g. Miha naš škof. V čemer je pa povsem prav imel, kakor se bode iz naslednjega razvidelo. Žal jim je nekoliko za tega gospoda, ker ni preveč rogovilil, kakor nekateri njegovi sovrstniki. Pravili so mi, da se na njegovo mesto privleče neki Žaubi iz Hinj. Že ime znači, da mora biti moke maziljen z vsakovrstnimi „žaubami“. Sklepajo iz tega, kar je že v svoji dosedanji fari pokazal nasproti nekemu umrlemu, poštemu žužemberškemu faranu. Klobasal je na leci mesto besede božje ne-

kako takole: Dve uri od tukaj umrl je pred kratkim neki sila liberalni človek nagloma brez sv. zakramentov. Par trenutkov prej mu je žena še zajutrek prinesla, a ko nazaj pride, bil je že mrtev. Tako Bog kaznuje tiste, kateri „Slovenski Narod“ in „Rodoljuba“ berejo. V svojem govoru je blagega rvanjcega tako opisal, da je ljudstvo takoj vganilo, katerega se tiče. Pripovedovali so ljudje: „v nedeljo je bila pa o N. N. pridiga“. Kakor se čuje, se bode moral vsled te zlobnosti zagovarjati pred sodiščem. Tudi sem slišal, da je strastno vdirhal po pisatelju in pesniku g. Aškercu. Temu fanatiku bode treba, ako misli take budalosti tudi v žužemberški fari počenjati, pošteno na prste stopiti. G. Žaubi naj prej, predno se odloči za Žužemberk, samega sebe dobro presodi, ako je sploh sposoben za žužemberško faro. Pomisli naj, da se doslej v Žužemberku osebno in po imenu pošteni ljudje še niso raz leco napadali, kakor je on v svoji drznosti v Hinjah storil. Ako g. Žaubi misli, da bode on prvi imel to prednost, se bode pošteno opeknel. Nekateri popiči so pričeli res že sedaj na najsurrovejši način svojo ulogo igrati. Bi bilo pač treba, da bi se tudi k pridigami nastavili državni organi, kateri naj bi imeli nalogo, ga „zafurati“ raz leco, ali bi kvasil kaj njegovemu področju neprimerne. Tudi v Žužemberku se je našla neka dobro obrejena klerikalna oseba ženskega spola, gđna. Jereb, ki je povodom smrti dotičnega narodnjaka pokazala na ta način svojo oliko, da poslani jej „Parte“ je žaljuči obitelji vrnila s pripombo: „Se ne sprejme, nazaj!“ Češ, liberelec pri meni ni vreden nikacega sočutja. Vse se je zgražalo nad surovim dejanjem ohole klerikalne učiteljice. Zavedni gg. učitelji iz Žužemberka in z Dvora so se pa smrtnemu naznanilu odzvali častno, in so se tudi osebno zanjega spremstva blagega pokojnika vdeležili. Dalje smo se tudi pogovarjali o delovanju žužemberške duhovščine, osobito g. dekana, ki hoče s svojo trmo vse doseči. Gospod Miha, ne pojde! Občinski odbor je v Dvoru pri svoji seji jednoglasno sklenil, naj se še enkrat prosi za cerkveno blagoslovljenje, najprvo g. dekana, in ako jim ta ne ugodi, se pa obrnejo še s pismeno prošnjo do g. knezoškofa. Pa vse zastoni! Kakor bi prazno slamo mlatili. Dekan Miha jim je baje kar vrata pokazal, škof jim je pa z lastnoročnim pismom s svoje grajščine odgovoril, da se mora še prej posvetovati, mej tem časom jim je pa svoj blagoslov podelil. Ako bi se pri naši duhovščini korektno postopalo, in ako škofov ukaz kaj velja, bi se na podlagi zadnjega škofovega lista g. dekana primaralo, da bi ugodil upravičeni prošnji dvorskih občanov, ker so se tudi zavezali, da isti dan plesa ne bo. A zvita glavic gosp. Mihe potuhta drugo in pravi: cerkev je premajhna za žegnanje. Ako zahteva gosp. dekan, mu naštejemo cele vrste veliko manjših cerkvic, da, celo navadnih kapelic, v katerih se vsako leto vršijo cerkvene slavnosti. Dvorska cerkev je bila pred nekaj leti, ko je bivalo od 590—800 ljudi več tukaj kot pa sedaj, dovolj prostorna za to cerkveno opravilo, a kar je stopil g. Miha na krmilo tukajšnje fare, je pa premajhna. To so samo prazni izgovori. Res, čudom se moramo čuditi, da Dvorjani, ko imajo vendar že svoje županstvo, šolo in pošto, nimajo svoje fare. Kaj, ko bi začeli za to prositi? To bi se gosp. dekan upiral, kar z vsemi štirimi. Poznam več drugih krajev brez županstva, in kjer biva komaj 500 prebivalcev, pa imajo svojo faro. Prijaznim Dvorčanom se še ta skromna prošnja cerkvenega blagoslovljenja odreka! Ali ni to samo nagajivo kljubovanje naših dušnih pastirjev? Jaz sem šel peš s primerno hitrimi koraki iz Dvora v Žužemberk, in sem rabil ravno jedno uro. So pa vasi, ki so tudi po 1¼—1½ ure od žužemberške fare oddaljene. Pač usmiljenja vredno je tamošnje ljudstvo, ki mora vsaki teden ali še celo vsaki dan v raznih slabih in nezdravih vremenih ponavljati to dolgo pot. Še bolj smilili so se mi pa otroci. Mesto da bi mej počitnicami uživali doma malo prostega časa in pri tem pomagali doma pri delu svojim starišem, morajo uboge pare, še za veronauk posebej vsaki dan v najhujši vročini ves čas počitnic, to dolgo pot hoditi. Koliko žrtev je vzela že ta pot, se lahko dokaže. Zakaj bi ne mogli otroci tudi veronauka v domači šoli imeti? Čemu pa hodi g. kaplan vsaki teden po dvakrat v šolo na Dvor? Gosp. dekan, ako imate količkaj srca do svojega jedne, do jedno in pol ure

od Vaše fare oddaljenega ljudstva, morate temu konec storiti. Ali bi ne mogel vsako nedeljo eden g. kapelanov se pripeljati v Dvor maševati? Veliko sto ljudi, posebno starih in onemoglih, bi dolzega in v slabem vremenu težavnega pota rešili. Vidite, gosp. dekan, tukaj je treba, da se malo pobrigate, vse drugo posvetno pa pustite pri miru. Kakor sem uvidel, vladá mej tamošnjim zavednim prebivalstvom tolika nevolja, da se zna kaj skuhati, in se znajo drugam obrniti, ako se njihovim zares opravičnim prošnjam ne ugodí. Tedaj, g. dekan žužemberški, lahko uvidite, da bi bila fara v Dvoru zelo potrebna, a vkljub temu, vem, da bodele odločno zoper to delati. G. knezoškof! Prečitajte tudi Vi ta dopis. Upam, da najdejo te vrstice ugoden odmev.

Prešernova slavnost v Kranju.

Mesto, v katerem je vsplavala velika, plemenita duša našega dra. Prešerna iz te doline solz, krasni, zavedni, napredni Kranj, je priredilo v nedeljo prelepo slavje Prešernovih manov. Središče kranjskega narodnega življenja, čitalnica je priredila slavnost, ki more biti vzor vsem slovenskim čitalnicam. Pomnoženi slavnostni odbor, na čelu mu sodnijski adjunkt g. Peterlin, je sprejel zjutraj na kolodvoru iz Ljubljane in z Gorenjske došle goste. Na pozdrav g. Peterlina je odgovoril podstarosta ljubljanskega „Sokola“, g. dr. Jos. Kušar. Na to se je razvrstilo spreved, v katerem so korakala, večinoma z zastavami, sledeča društva: Gasilno društvo iz Predoselj, Radovljice, Št. Jurja, Vogel, Kranja, ljubljanski in gorenjski „Sokol“, „Zidarsko in tesarsko društvo“, pevsko društvo „Ljubljana“, moško pevsko društvo „Kranj“, bralno in pevsko društvo „Triglav“ v Radovljici, bralno društvo iz Kranja, čitalnica iz Škofjeloke, „Slovenska Matica“, slovensko umetniško društvo, planinsko društvo iz Ljubljane, bralno društvo iz Tržiča, akademično ferialno društvo „Sava“, ter akad. društvi „Slovenija“ in „Triglav“. Med streljanjem topičev in živahnimi „Živio“ klici so korakala društva v mesto, ki je bilo vse v zastavah. Na to je imel signore g. T. Zupan slovesno sv. mašo. Okoli 10. ure je šel spreved društva na Prešernov grob, kjer je govoril g. stud. ing. Janko Kersnik, naglaševaje, da so ideje in vzori Prešerna ideje in vzori slovenske napredne inteligence. Ko se je nagrobni spomenik okrasil z lovorjevim vencom, je zapel pevski zbor pod vodstvom g. prof. Štritofa žalostinko.

Ob 11. dopoldne pa se je zbrala na glavnem trgu velikanska množica. Društva s svojimi zastavami so se razvrstila v polkrogu pred hišo, kjer je Prešern umrl, na govorniški oder pa je stopil kranjski župan, g. ces. svetnik K. Šavnik, ki je v duhovitem, plemenitega zanosa polnem govoru proslavljal našega pesniškega prvaka. Ko je padla zavesa s spominske plošče iz črnega granita z zlatim napisom, je zaklicalo občinstvo navdušeno „Živio!“ in „Slava!“ Pevsko društvo pa je pod Štritofovim vodstvom zapelo Nedvedovo slavnostno kantato „Prešernu“.

V P. Mayrovi gostilni se je vršil opoldne banket. Predsednik čitalnice, g. Peterlin, je pozdravil g. župana Šavnika, g. župana Hribarja, monsignora G. Zupana, g. dra. Ferjančiča, ravnatelja in deželnega poslanca Šubica, predsednika notarske zbornice g. Gogolo in ravnatelja mestne hranilnice g. Petričiča ter napil Njega Veličanstvu. G. prof. Anton Štritof je v poetičnem govoru napil narodnim društvom, g. C. Pirc, starosta kranjskega „Sokola“, odboru Prešernovega spomenika in njegovemu načelniku g. županu Hribarju, g. županu Hribar je napil naprednemu mestu Kranju in njega dičnemu županu g. Šavniku, g. dr. Jos. Kušar akad. mladini, g. dr. K. Triller slovenski domovini, g. Janko Kersnik Sokolom in g. Fr. Kuralt, načelnik šentjurskega gasilnega društva, odvetniku Prešernu. Med govori je popeval zbor.

Popoldne se je vršila v „Zvezdi“ na korist Prešernovemu spomeniku ljudska slavnost. V raznih šotorjih, v Prešernovem hramu, v jugoslovanski kuhinji, v šampanski lopi so prodajale zale, elegantne gospico pijače, jedila, tiskovine i. dr. na korist fondu za Prešernov spomenik. Tudi šaljiva loterija se je obnesla v gmotnem oziru prav dobro. Med zabavo pa je pridno igrala kranjska gasilna godba.

Zvečer je bil v čitalnici živahen ples, katerega reditelj je bil g. Sajevec ml.

Odboru je došlo več brzojavk, katere so poslali: Črnomaljski liberalci, Belokranjsko učiteljsko društvo, mesto Črnovelj, „Lipa“ v Ljubljani, pevsko društvo „Nabrežina“, čitalnica črnomaljska, čitalnica novomeška, dr. Poznik, dr. Tavčar, čitalnica v Planini, oče Hrašovec, „novomeški somišljeniki“, „Triglav“ in Pukl za list „Süden“.

Iz Litije so brzojavili gg.: Černe, Jereb, Preželj, Starovašnik, Špunt, Tičar, Lap, Gorjan in Kajtan. Iz Konstanc g. Rojina, iz Trsta pa gg.: Železnik, Bizjak in Čok.

Odboru, na čelu mu gospodom Peterlinu, Pircu in Sajevcu, zlasti pa g. županu Šavniku je treba izraziti vse priznanje in hvalo za veleuspelo to narodno slavnost, ki je mestu in osobito vrli čitalnici na veliko čast!

Dnevne vesti.

▼ Ljubljani, 18. septembra.

— Državno-zborske volitve na Kranjskem so razpisane in se bodo vršile: iz pete kurije dne 12. decembra, iz kmetskih občin dne 18. decembra, iz mest in trgov dne 3. januarja iz trgovske in obrtne zbornice (ki voli z ljubljanskim mestom) dne 3. januarja in iz veleposestva dne 7. januarja.

— Slaba tolažba. „Slovenec“ navaja zdaj časniške glasove o ponesrečenem katoliškem shodu. Mnogo jih ni, a najlepše je, da citira „Slovenec“ to, kar so njegovi lastniljudje pisali v tiste liste. „Vaterland“ in „Ruslan“ sta prav tako malo merodajna, kakor „Südstr. Post“ ali „Slov. List“. Če nimate druge boljše tolažbe, potem ste preklicano na slabem!

— Zaupno ali kaj!? Ker je „Slovenec“ v poročilu II. katoliškem shodu objubil navesti vse brzojavne pozdrave, ki so jih poslali iz lastnega nagiba vneti pristaši Šusteršičeve kompanije, hočemo mu na tem mestu odpreti nekoliko oči ter mu pokazati, na kak način si so jih pridobili! Razposlali so namreč duhovnikom take-le tiskane pozive: „Zaupno! Velečastiti! Nobena stvar ne povzdigne zborovanja tako, kakor veliko število brzojavnih pozdravov. Blagovolite skrbeti za to, da vsaka občina, vsako društvo, tudi če je zastopano na shodu, pošlje kratko brzojavko. Sestavite brzojavke in pridobite zanesljivo osebo, ki bo v torek, dne 11. ali v sredo zjutraj, dne 12. septembra oddala brzojavko pri dotični brzojavni postaji. Naslov brzojavkam je: Katoliški shod, Ljubljana. — Pripravljali odbor.“ — Take vzpodbujalne listke (v obliki 128 × 93 mm) priložili so za katoliške shode vneti klerikalci vabilom na II. katoliški shod. A na veliko nesrečo klerikalcev našel se je eksemplar tega „novošegnega pastirskega lista“. Da smo pa to „Zaupno“ navedli tukaj popolnoma dobesedno, o tem se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, kjer mu je original na razpolago.

— Spomini na katoliški shod. Z nobeno stvarjo niso imeli prireditelji katoliškega shoda toliko skrbi in težav, kakor s preskrbovanjem prenočišč. Hodili so od hiše do hiše in še jih niso mogli dobiti dovolj. Pa še tisti klerikalci, ki so jim dali stanovanje, se zdaj kesajo, kajti največkrat so dobili na stanovanje poslalo Mico Kovačev. Tako so bili pri neki gospe nastanjeni trije duhovniki, mej katerimi sta bila dva z Goriskega. Ko je prišel čas plačila, se je pokazalo, da je pripravljali odbor določil sam neko tarifo, ne da bi bil vprašal stranke, če so zadovoljne. Jeden rčenih treh duhovnikov je pri odhodu rekel: Po tarifu je plačati na dan po 60 kr. Dotična gospa je ugovarjala, da ni določenega tarifa, a pomagalo ji ni nič. Ta duhovnik je za tri dni plačal vsaj 3 gld., njegova tovariša pa sta plačala samo po 60 kr., a ničesar za kavo, ki sta jo zavžila. Kako jih je gospa gledala, si je lahko misliti. Še bolj razočarana kakor ta gospa je pa bila postrežnica, ki je proglasila klerikalce za „najnagravnejše ljudi“, ker jim je tri dni snažila obleko in skornje, a nobeden ji ni dal niti krajcarja. Takih „gostov“ je Ljubljana res potrebna! Seveda niso bili vsi vdeležniki katoliškega shoda tako umazani. Nekaterim je celo denarja zmanjkalo, ker se niso mogli ločiti od korcev. Tako so videli ljudje neko 17letno deklico, ki je pred Alojzjeviščem opravevala

za neko priporočeno gostilno, da ji je bratranec-duhovnik naročil, naj ga tam pričaka. Res se je kmalo na to prikazal grozno na delan, ali lepše povedano, skrivnostno-sladko ginjen duhovnik. Površnik mu ni hotel ostati na ramah, iz žepa pa mu je visela na črni vrvi viseča ura. Dekle je zavriščalo: „Za božjo voljo, kakšen pa si? Kje pa imaš verižico?“ „Vse so mi vzeli“, je vzdihoval duhovnik. „30 gld sem imel, pa sem vse zapravil. Še za „ceg“ nimam, da bi se nazaj peljal. Ali imaš toliko, da se bova domu peljala?“ Dekle je potrdilo, in skrivnostno-sladko ginjen duhovnik je bil potolažen in zopet dobre volje. Ravno v tem trenutku je prišla neka ženica, ki je imela „Slovenca“ v rokah. Ko zapazi duhovnik „Slovenca“, pravi ženi: Holt! in ji reče, naj pogleda, če je kaj o njem pisano. Žena gleda in gleda, a ne najde ničesar. V tem pa je duhovnega gospoda že minula radovednost, zakaj nakrat je rekel: „E, kaj boste iskali, mene naj „Slovenca“, pa „Narod“ in še škof“ In hrabro, a negotovih korakov jo je krenil s svojo spremljevalko v Alojzjevišče.

— **Odvetniška zbornica za Kranjsko** je imela v soboto svoj občni zbor. V odbor so bili izvoljeni gg. dr. Fr. Munda in dr. I. Tavčar kot odbornika, dr. Drag. Treo kot namestnik. V disciplinarni svet so bili izvoljeni gg. dr. V. Štempihar in dr. K. Triller kot člana, dr. I. Jamšek in dr. I. Šegula kot namestnika. Dosedanji član disciplinarnega sveta dr. Šusteršič ni bil več izvoljen.

— **Odbor „Radogoja“** dovolil je v svoji sinočnji seji za bodoče šolsko leto 18 vseučiliščnikom podpore, in sicer: 6 pravnikom, 5 modroslovcem, 4 medicincem, 2 tehnikoma in 1 slušatelju višje poljedelske šole. Po domovinstvu je teh podpirancev 10 s Kranjskega, 3 s Štajerskega, 3 s Primorskega in 2 s Koroškega. Te podpore znašajo skupaj 3750 kron. Gospodje prosilci se opozarjajo, da se jim prvi obrok izplača tu v Ljubljani, in sicer je ta posel blagovoljno prevzel g. notar Plantan. Prošnje same se dobe pri tajniku gosp. nadinženrju Fr. Žužeku, koder naj se posamezniki oglašé.

— **Slavnostna akademija**, katero je priredilo v soboto zvečer slovensko umetniško društvo v „Nar. domu“, v gorenjih prostorih, je bila zadnji del v sporeda slavnosti povodom otvoritve I. slov. umetniške razstave. Pod vodstvom gosp. ravnatelja Gerbiča se je vršil najkusknejše sestavljeni koncert, katerega so izvajale gđc. Dev, gđc. Nočmi, gđc. Radkiewicz, gosp. Cinner, g. Deyl, g. Germ, g. Lozar, g. Noll, g. Olšewski, g. Orželski in g. Polašek. Ne bomo ponavljali naslovov posameznih točk, ki smo jih objavili že dvakrat. Konstatujemo le, da se je ves vspored izvajal zares umetniško in vsestranski dovršeno. Največjo pozornost sta vzbujala seveda novoangaževana gospoda tenorista našega dramatičnega društva. Občinstvo ju je vsprejelo z aplavzom ter se jima za prekrasno petje zahvalilo z burnim, brezkončnim ploskanjem. Gospod Olšewski in g. Orželski sta v istini pevca mojstra mogočnega, velesimpatičnega glas in najfinejšega okusa. Z veseljem je pozdravilo občinstvo tudi g. Radkiewicz, to nedosežno altistico. Svoje velike, nevenljive simpatije pa je izrazilo naši simpatični, ljubeznivi pevki gđc. Nočmi, odlikujoč jo že pred nastopom in po njem z dolgotrajnim ploskom. Med najpriljubljenejšimi pevkami je in ostane gđc. M. Dev, ki si je tudi na tem večeru pridobila največje priznanje. Gosp. slikar Germ se je izkazal pevca krepkega, dobro izšolanega glasu, vlin gosp. Jos. Nollija kot pevca pa ni treba naglašati iznova. Občinstvo mu je glasno izrazilo, kako vedno dobrodošel in mil mu je vsak njegov nastop. Tudi gosp. Polašek, marljivi in ambiciozni naš baritonist, je prav dobro izvršil svojo nalogo. Gosp. P. Lozar se je izkazal vrlega virtuoza na čelu ter je žel najzaslužnejše odobravanje. Gosp. Cinner, ki je spremljal vse točke na klavirju, je znan izvrsten pianist, poln okusa in dovršene tehnike. Ako omenimo še, da je g. Deyl prav lepo, efektno in premišljeno govoril Ganglov zanosni prolog, ter da je podala vojaška godba dvoje prav finih pies, smo omenili na kratko vse. Po akademiji, katero je posetilo v mnogobrojnem številu najboljši občinstvo, se je vršil ples. Akademija se je prav lepo obnesla ter donesla društvu vsestransko ugoden uspeh.

— **Brzjavke slovenskega umetniškega društva**. Povodom otvoritve I. slovenske razstave so došle tele brzjavke odboru slovenskega umetniškega društva: Smichov: Umeni slovinske dnes poprve pod vlastni vlajkou vystupuje v konkurenci svetovü, a k tomu momentu vyznamnemu volame s celou duši: Nazdar a naprej! Češky odbor s. p. d. — Dr. Chodounsky, dr. Frantal, Dr. Prachensky.

Smichov-Praga: K uzahajení první vaší výstavy umělecké přeje mnoho zdarü. Jednota umelců výtvarných v Praze. — Starosta Ludovik Wurzel.

Zagreb: Prisustvujući u duhu vašoj današnjoj slavi, koja je i za vas i za nas jednako značajan i znamenit korak, naprijed srdačno vas i bratski pozdravljamo. Veselimo se iz sve duše toj pobjedi vašeg ustrajnog nastopanja i želimo, da bude doista osvitem nove kulturne periode slovenskoga naroda. — Članovi društva hrv. umjetnika.

Zagreb: Otvoru izložbe raduje se i čestita — Društvo hrvatskih književnika.

Monakovo: Čestitava umetniškemu društvu na njegovem uspešnem delovanju. Več nego začetek je storjen. Dal Bog, da bi delovalo društvo i nadalje koristno posredujoče mej občinstvom in umetniki v prospeh domače naše umetnosti! Vivat, crescat, floreat društvo! — Ažbe, Jama.

— **Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“** priredi v nedeljo, dne 23. septembra, VI. narodno dirko. Začetek ob polu 3. uri popoldne. Vzpored: 1.) V soboto: Po gledališki predstavi sestanek v „Narodnem domu“. 2.) V nedeljo: a) Ob polu 10. uri dopoldne občni zbor „Zveze slovenskih kolesarjev“ v steklenem salonu na vrtu „Narodnega doma“. b) Ob polu 3. uri popoldne dirka. (Pri dirki svira vojaška godba.) c) Ob 7. uri zvečer koncert z vojaško godbo v steklenem salonu; pri koncertu se bodo razdelile nagrade. Vstopnina h koncertu 50 vin. za osebo brez izjeme. Spored dirke: 1.) Dirka pričetnikov (juniorjev): 1200 m = 3 krogi. Otvorjena za vse vozače, ki na dirkališču še niso dobili I. nagrade. Vloga 3 krona. Nagrade: Častna darila v vrednosti 30, 20, 10 kron. 2.) Borba za prvenstvo slov. koles. društva „Ilirija“: 2000 m = 5 krogov. Otvorjena le za člene tega društva. Vloge in nagrade določi odbor društva „Ilirije“. Prvi dobi razun častne nagrade še naslov: Prvak kolesarskega društva „Ilirija“ na dirkališču za l. 1900/1901. 3.) Glavna vožnja (predvožnja). Otvorjena za vse vozače. Vsak vozač vozi 400 m = 1 krog. Štirje najboljši vozači pridejo v odločilno vožnjo. Vloga 3 krona. 4.) Dirka gostov: 1200 m = 3 krogi. Otvorjena za vozače kolesarskih društev, stanujočih izven Ljubljane. Vloga 4 krona. Nagrade: Častna darila v vrednosti 50, 30, 20 kron. 5.) Borba za prvenstvo „Zveze slov. kolesarjev“: 4800 m = 12 krogov. Otvorjena za vse člene „Zveze slov. kolesarjev“. Maksimalni čas vožnje 8 minut. Vloga 5 kron. Nagrade: Častna darila in kolajne v vrednosti 100, 50, 30 kron. Prvi dobi še naslov: Prvak „Zveze slov. kolesarjev“ za leto 1900, 1901. 6.) Glavna (odločilna) vožnja: Vozijo prvi štirje iz predvožnje (točka 3.). 1200 m = 3 krogi. Nagrade: Častna darila v vrednosti 60, 40, 30 kron. 7.) Borba za prvenstvo kluba slov. biciklistov „Ljubljana“: 1200 m = 3 krogi. Otvorjena samo za člene tega kluba. Vloga 3 krona. Nagrade: Prvi dobi častno darilo v vrednosti 60 kron in častni znak ter naslov: Prvak kluba slov. biciklistov „Ljubljana“ za leto 1900/1901; drugi in tretji dobiva častni svetinj. 8.) Handicap: 2800 m = 7 krogov. Otvorjena za vse vozače na kolesih z enim ali z več sedli. Vloga 3 krona za osebo. Nagrade: Častna darila v vrednosti 50 kron prvim, 40 kron drugim in 30 kron tretjim. Prijave sprejema blagajnik g. Iv. Gogola. Zaključek prijave je v sredo, dne 19. t. m., ob 9. uri zvečer.

— **Poročil se je včeraj mestni inženér** v Ljubljani gospod Alojzij Ciuha z gđc. Karlo Fischerjevo. Srčno čestitamo!

— **Umrli je včeraj v Celovcu ustanovitelj** in častni člen ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva gosp. Jergič. Umrli ima izredno velike zasluge za gasilna društva. Pogreba, ki se je vršil danes popoldne, sta se vdeležila kot zastopnika „zveze“ gg. Achtschin in Stricelj, kot za-

stopnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva g. Lenček. Naj v miru počiva!

— **Ljubljanska meščanska godba**. Oni, ki so se svoječasno vpisali v godbeno šolo, vabijo se, da se zglasé v sredo 19. ali četrtek 20. t. m. od 6. do 8. ure zvečer v starem gimnazijskem poslopju na Vodnikovem trgu v prvem nadstropju v godbeni dvorani, kjer se jim naznani dan in ura godbenega pouka. Kdor se do sedaj še ni vpisal in želi pristopiti v godbeno šolo, naj se istotako o zgoraj navedenem času tam prijavi. Sprejmejo se pa le oni, ki so pripravljeni sodelovati pri ljub. mešč. godbi, ko se za to izvezbajo. Pouk bo brezplačen in se jim tudi godala za šolo preskrbe. Odbor.

— **Socialnodemokratiški shod** se je vršil včeraj zvečer v kazinskem steklenem salonu. Na shodu so govorili bivši državni poslanec Ressel in E. Kristan in Kopač iz Trsta. Govorili so o razmerah na državnih železnicah in na južni železnici. Zborovanje, ki je trajalo od 8. ure zvečer do polu 12. ure, je bilo tako obiskovano, da je bil stekleni salon natlačeno poln in tudi na vrtu je bilo vse polno poslušalcev.

— **Gadjé na Gradu**. Tekom zadnjih dni so delavci na Gradu ubili pet gadov. Pozor, zlasti na otroke.

— **Utopljenka**. Včeraj popoldne okoli 5. ure je našel čolnar Jakob Zadnikar iz Črne vasi št. 35, ki je vozil šoto po Izci, v vodi blizu mestne šole utopljenko, katere se ni mogla dolgo časa ležati tamkaj. Zadnikar je potegnil truplo iz vode in ga prepeljal s čolnom blizu Ižanske ceste, kjer ga je položil v travo. Poklicani policijski zdravnik dr. Illner je konstatoval, da ni na truplu nobene telesne poškodbe in sploh nobenega sumljivega znamenja. Po vseh okolišnih soditi je ženska ali sama skočila vodo, ali je pa ponoči padla v vodo, ko je šla čez travnike. Voda je na kraju, kjer se je truplo našlo, 2 metra globoka in z različnimi rastlinami zaraščena tako, da voda ni premaknila trupla. Tudi nobenega pota ni tam okoli. Pri utopljenki so našli poselske bukvice, izdane od županstva v Št. Vidu pri Zatičini dne 3. julija 1899 na ime Alojzije Kozlevčar iz Stori, molitvenik, zrcalo in 22 vinarjev. Najbrže bodo poselske bukvice last utopljenke. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu in se bode obduciralo.

— **Štirje navihanci** so prišli včeraj popoldne v Tomčevo gostilno v Strelških ulicah, kjer so dobro popivali in napravili dolga 9 kron 50 vin. Ko je bilo treba plačati, so se spogledali, pretipali žepa in konstatirali, da so vsi „suh“. Kaj hočejo narediti? Začeli so se pripraviti med seboj in v preprijo je drug za drugim popihal iz gostilne in jeden je še odnesel natakarići prstan. Vpitje na ulici je privabilo stražnika, pred katerim pa so imeli navihanci strah in so zbežali čez njive. Stražnik je jednega ujel in tako je zvedel za druge tri.

— **Tatvina**. Prodajalki slašoč Barbari Kostelčevi na Ambroževem trgu je ukradel neznan tat iz omare v sobi nekaj denarja.

— **Nemški burši** so danes dopoldne že zopet izživali s čepicami po mestu in so „hajjali“. Mirno kri mora imeti, kdor to prenaša.

— **Konj udaril je posestnika Petra Debevca** v Črnučah tako močno, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Pes ugriznil je včeraj popoldne** v Prešernovih ulicah 3 leta staro deklico Marijo Sežunovo.

— **Voziček ukradel je neznan tat** branjevki Mariji Magister na Trnovskem nabrežju. Voziček je sivo pobarvan in ima črki „G. M.“

— **Izgubljene stvari**. Vincenc Illmeier, četovodja pri 27. pešpolku, je bil včeraj zgubil hranilnično knjižico z vlogo 1600 K. Knjižica se je potem našla in jo je zgubitelj dobil nazaj.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 18. septembra. Danes dopoldne ob 10. uri so se sešli načelniki levičarskih klubov na razgovor v zadevi volilnega kompromisa. Grabmayr, Liechtenstein in Hochenburger niso prišli. Pred sejo so se zbrali voditelji kluba nemških nacionalcev v pisarni podpredsednika Pra-

deja, da se zjedinijo, kako naj postopata njihova zastopnika pri kompromisnih pogajanjih. Izid današnje seje klubovih načelnikov še ni znan, vendar se sodi, da se kompromis ne posreči. To se lahko razvidi tudi iz antisemitskih listov, ki se izrekajo zoper to, da bi se strankam s kompromisom zagotovilo sedanje stevilo mandatov. Ti listi očitajo zlasti nemškemu nacionalcem, da krše sedanjo posest drugih nemških strank in da zato ni možno z njimi paktirati.

Dunaj 18. septembra. Češki namestnik grof Coudenhove in tirolski namestnik grof Merweldt sta prišla v zadevi volitev sem.

Berolin 18. septembra. Vlada kneževine Reuss je preklicala svoj ukaz, da nemško-radikalni politiki na reusskem ozemlju ne smejo javno govoriti o avstrijskih razmerah.

Berolin 18. septembra. „Köln. Ztg.“ javlja na podlagi diplomatskih poročil, da se na Kitajskem vrše na vseh koncih in krajih manjši boji. Red še dolgo ni zagotovljen, nasprotno, kitajsko gibanje je zadobilo novo moč, česar so kriva nesoglasja mej združenimi državami.

Hamburg 18. septembra. Vsi gailiški delavci, ki so službovali v predilnicah v Wilhelmshafenu, so bili iztirani iz Nemčije.

London 18. septembra. Včeraj je grof Waldersee dospel v Honkong.

London 18. septembra. Maršal Roberts odpotuje dne 3. oktobra iz Južne Afrike na Angleško.

Narodno gospodarstvo.

Našim sadjarjem!

Spisal Viktor Rohrmann.
(Konec.)

Kot mnogoleten trgovec z ovočjem in kot poznavalec virtemberških odnošajev, svetoval bi našim sadjarjem, da najžlahtnejša jabolka, katerih je pa seveda najmanj, po popolni dozoritvi skrbno oberejo, ne smejo jih pa, kakor se je doslej večinoma praktikovalo, ostreži. Taka skrbna obraba in dobro na zračnem, na zadublem prostoru shranjena jabolka bo možno, če tudi ne po Bog zna kako visokih cenah v denar spraviti. Jabolka morajo biti sortirana in ne kakor je pri nas navada 4 do 5 vrst na jednom kupu. Iz velike večine jabolk pa ne bo našim sadjarjem ničesar družega preostajalo nego jabolčnik napravljati. Seveda morajo paziti, da bodo le popolnem dozorela kislja jabolka za napravo jabolčnika jemali in vsa nagnjita skrbno izločili, — katere lahko potem uporabijo za napravo kisa (jesiha) ali pa žganja. Sladkih jabolk se je treba kolikor možno ogibati, ker se mošt iz takih jabolk prirejen kaj rad spridi. Iz njih napravljaj rajši posušene krljhe, ki bodo otrokom jako zdrava in tečna hrana po zimi. Če bo potem naš sadjar še na dobro kipeenje in pozneje na pretakanje mošta svojo skrb obračal, imel bo v domači hiši zdravo čisto pijačo, ki ga bo kolikor toliko od nesrečnega žganjepitja odvrčala. Zdrav bodeš ti slovenski kmet, in zdrava bo tvoja obitelj!

Priporočam napravo jabolčnika zlasti kot poznavatelj Virtemberške. V mali tej kraljevini, broječi le dva milijona prebivalcev povzije se toliko te zdrave pijače, da je bilo leta 1886 vsled pomanjkanja domačega sadja potrebno 13 852 vagonov jabolk in hrušek v vrednosti nad dvajset milijonov kron uvoziti. Vsako leto se pa najmanj 5000 vagonov uvažja. Tudi letos se bo toliko uvozilo, toda le iz bližnjih dežel. V tej deželi, kjer poznajo žganje le po imenu, so pa tudi jako lepo raščeni in krepki ljudje. Neki vojaški penzionist pravil mi je v Ulmu n./D., da je pri vojaških naborih v Virtemberški vedno več za vojaško službo sposobnih, nego jih kontigent zahteva in mora naposled zreb odločiti, da se nobenemu krivica ne zgodi. V interesu zdravja in dobrega imena našega ljudstva delajo naj vsi veljavni domoljubi s svojo vplivno besedo na to, da bi se naš kmet, delavec itd. priznani tej zdravi pijači privadil in onemu pogibeljnemu žganjepitju, če že ne konec vsaj zatvornico napravil.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji uradni tlak 726-0 mm.

Sept.	Čas opaževanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
17	9. zvečer	742-1	15-1	sl. svzhod	jasno	00 mm.
18	7. jutraj 2. popol.	741-7 740-2	11-2 18-0	brevetr. sl. ljzah.	megla oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 15-4°, normale: 14-6°.

Dunajska borza

dne 18. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-45
Skupni državni dolg v srebru	97-15
Avstrijska zlata rentna	116-40
Avstrijska krona rentna 4%	97-80
Ogrska zlata rentna 4%	115-—
Ogrska krona rentna 4%	90-60
Avstro-ogrski bančni delnice	1714-—
Kreditne delnice	660-50
London vista	242-02
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-32 1/2
30 mark	23-66
90 frankov	19-31
Italijanski bankovci	90-20
C. kr. cekini	11-44

Žalostnim srcem javljam v svojem in svoje družine imenu, da mi je hčerka

Milada

v najnežnejši mladosti po kratki a mučni bolezni, danes v jutru ob 6. uri umrla.

Pokopalo se bode njeno truplo jutri ob 6. uri popoldne na pokopališče sv. Krištofa.

Blag ji spomin!

Ljubljana, Barje, 18. sept. 1900.

Ivan Črnagoj

nadučitelj.

(1924)

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je vsemogočnemu dopadlo k sebi poklicati našega ljubljenelega soproga, oziroma sina in brata, gospoda

Antona Kregar-ja

gostilničarja in hišnega posestnika

kateri je včeraj, dne 17. t. m., ob 2. uri popoldne po daljši in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 35. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega ranjcega bode v sredo, dne 19. septembra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Martinovi cesti št. 36 na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 18. septembra 1900.

Roza Kregar, soproga. — Marija Kregar, mati. — Ivanka Gorjup, (1923) Ana Komolec, sestri.

V najem se odda pod ugodnimi pogoji tukaj znana (1893-2)

špecerijska prodajalnica

Z vsjo opravo in blagom.

Več pove g Ivan Jebačin v Ljubljani.

V službo sprejme se takoj

trgovski pomočnik

špecerijske stroke, kateri je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, pri

Urban Weber nasl. v Zalem logu pošta Železniki. (1862-5)

Spretne, solidne potovalne uradnike

(akvizitèrje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tužemske zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitèr 25“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

(1531-14)

III. (1302-3)

Puščice po 10, 16 in 30 h se dobivajo povsod.

Ženiteu!

Segovec (33. let star), samostalen, s dobro poslujočo trgovino, in da isto še bolj razširi ali poveča, namenil se je poročiti o kratkem času o pridnim delitlom ali mlado odovo, kateta ima najmanj 10.000. gl. dole. (1910-1)

Samostalne imajo prednost!

Sapečatene priporočene ponudbe o fotografijo naj se pošljejo pod št. 100., upravnistvou „Slov. Naroda“ o Ljubljani, Kongresni trg št. 12.

Ana Bold

učiteljica francoskega jezika

na c. kr. ženskem učiteljišču

začne s 1. oktobrom s privatnim poukom istega. (1919-1)

Mestni trg št. 11, II. nadstropje.

Iščem

stenografa

zmožnega slovenske in nemške stenografije. Vstop takoj; plača po dogovoru.

Dr. Juro Hrašovec

odvetnik v Celju.

(1922)

Lepo stanovanje

v II. nadstropju s 4 sobami in pritliklinami se odda za novemberski termin.

Istotam se odda tudi (1916-1)

delavnica ali skladišče.

Natančneje pove Vodnik, kamnosek, v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

Novo! Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna razsvetljevalna vpeljava.

Podobe v naravni velikosti.

Originalni posnetki.

Nov

interesanten in komičen program.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.

Predstave vsak dan, in sicer ob nedeljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4., 6. in 8. uri zvečer.

Cene: I. prostor 30 kr., II. prestor 20 kr.

Otroci in vojaki iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velespoštovanjem

F. J. Oeser.

(1914-1)

V soboto, dne 22. septembra, ob 8. uri zvečer v glasbeni dvorani filharm. društva

predavanje

„Kaj sem doživel v vojni v Transvalu“

govori

gospod Egon Mosché.

Predavanje traja okolu 1 1/2 ure.

(1918-1)

Vstopnice: cerke K 3.—, I. prostor K 2.—, II. prostor K 1-50, galerija K 1-50, stojlišča K 1.—, dijaške vstopnice 60 vin.

v Otona Fischer-ja prodajalnici muzikalij, v Ljubljani, Tonhalle.

Ponižna prošnja!

Učenec z dežele, ki vstopi letos v 1. realko, prosi za opoludansko kosilo.

Prijazne ponudbe pod „T.“ poste restante Ljubljana. (1920-1)

Mlad trgovski pomočnik

(manufakturiist), zmožen slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika v govoru in pisavi in italijanskega v govoru, ter ima tudi veselje do potovanja, želi svojo dosedanjo službo premeniti.

Ponudbe pod A. B. upravništvu „Slov. Naroda“.

(1856-5)

Pouk

v glasovirju po metodi Glasbene Matice (po več učencev v eni uri) daje Marija Elsner, Wolfove ulice št. 12' II. nadstr. levo. (1897-3)

„Posojilnica v Mariboru“

sprejme pod ugodnimi pogoji 1621-

pomožnega uradnika.

Kdor želi belega ali črnega, sladkega ali trdega, istrškega terana

grozdje

za mastiti po krajevnih cenah kupiti, naj se obrne na (1903-2)

C. Zalaznik v Pulju.

Kdor ima za prodati deželnih pridelkov

kakor: (1800-6)

fižol, krompir i. t. d.

naj se obrne zaupno na podpisane, kateri prejema blago v komisijon in posreduje prodajo vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.

Alojzij Grebenc

v Trstu

ulica Torrente št. 30, 32, pooblaščen javna tehtnica in trgovina s prašiči in domačimi pridelki.

Člène knjige

za vse šole

kakor tudi

vse druge šolske ***

*** potrebščine

priporoča

(1880-4)

L. Schwentner

knjigotržec, Dvorski trg št. 3.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah. (1881-4)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastoj.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877-4)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Fromese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjizice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.